

σούρωνε καὶ περδουκλώνονταν ἀπὸ τὴν ἀδυναμία τὰ πόδια του, ὅταν ζητοῦσε νὰ κινηθῇ, σὰ νὰ εἶχαν παρέλιση· καὶ τὰ παγίδια του ἐμετριόνταν ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ πετσί του.

Τὰ παιδιὰ τοῦ ἔκαναν μαρτύρια, γιατὶ δὲν εἶχε ἀφέντι· ἦταν ἔλεγαν, σκυλὶ τοὺς δρόμου. Βροχὴ ἔπειταν ἀπάνω τοι· οἱ πέτρες· τὸ κούτσαναν κιύλας γιὰ καλά. Ἀλλ’ αὐτό, πρᾶμα παράξενο, δὲν ἐνοοῦσε νὰ φύγῃ. Ἐκεῖ ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὶς σανίδες τῆς σκιάδας, πάντα ἔκει. Τί ξέρεις; τοῦ φαινόταν Ἰσως πῶς ἦταν ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν κουπαστή τῆς μπρατσέρας του, τοῦ σπιτιοῦ του. Καὶ ὅμως τοῦ ἔκαναν τόσα τὰ παιδιά, ποὺ κι ἐγὼ ἀπορῶ, πῶς δὲν τὸ εἶχαν τελειωμένο.

Μιὰ μέρα, ἀφοῦ τὸ χάιδεψα πολύ, τοῦ ἔδεσα τὸ λαιμὸ μὲ ἓνα μαντήλι καὶ ζήτησα νὰ τὸ πάρω μαζί μου στὸ σπίτι, ποὺ εἶχα στὸ γιαλὸ κοντά. Μὲ ἀκολούθησε χωρὶς ἀντίσταση κουνώντας τὴν οὐρά του.

“Αμα ἔφτασα στὸ σπίτι τὸ ἔλυσα καὶ τὸ χάιδεψα πολύ. Μὲ κοίταξε μὲ τὰ πιστὰ μάτια τοῦ σκυλιοῦ, δὲν εὐγνωμοσύνη καὶ συμπάθεια, μάτια ποὺ ἀν καὶ ζῶ, ζωγραφιζόταν ἀπάνω τους δὲν δὲν βαθὺς καημός, ποὺ σοῦ σπάραξε τὴν ψυχὴ καὶ γλύφοντάς μου τὰ χέρια ἔφυγε ἀργά, ἀργά.

Σὲ λίγο γύρισε τὸ κεφάλι καὶ κουνώντας τὴν οὐρὰ μὲ ἔκοιταξε πάλι μὲ τὰ πονεμένα μάτια του καὶ τράβηξε.

Τὸ ἔνιωσα τὸ δυστυχισμένο! Δὲν ἥθελε νὰ τὸ παρεξηγήσω. “Αλαλο ἦταν τὸ στόμα του, ἀλλὰ ἔκει-

νη ἡ θάλασσὴ μάτιά, μοῦ φάνηκε πὼς μοῦ ἔλεγε :

Μή μὲ πάρης γιὰ ἀχάριστο· θέλω δύος ἐκεῖ
ἀπὸ κατού, ποὺ μοιᾶται τόσο τὸ καράβι μου νὰ ξε-
φυγῆσαι ἐσεῖ. ἀγναντεύοντας τὸ πέλαγος καὶ ζου-
φίμενταις τὴν ἀριώδη, ποὺ φέρνει δὲ μπάτης.

Καὶ δύος πόσο τοῦ μεγάλωνε τὰ μαρτύρια του
αὐτὸς δὲ μπάτης! Ἐκεῖ ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ μουράγιο
ποὺ εἶχε κομφτῆ, ὅταν ἥταν ψίχη, μὲ τραβηγμένα
τὰ νερά, ἀφηνε δυὸς πιθαμὲς τόπο ἡ θάλασσα καὶ
μαζευόταν κουλουριασμένο ἀπάνω στὰ μουσκεμένα
φύκια. Ἀλλὰ ὅταν ἔπαιρνε μπάτης, ἡ θάλασσα ἔ-
φτανε τὸν τοῦχο τοῦ μουράγιου καὶ τὸ σκέπαζε
ἔρθρο ως τὴν κοιλιά.

Ἐκεῖνο δὲν τὸ κουνοῦσε ἀπὸ κεῖ. Μονάχα,
ὅταν ἀκουε τὴν ἀλυσσίδα τοῦ ἀγκουρέτου κανενὸς
καϊκιοῦ, ποὺ ἀράζε, στρκωνόταν, ἔβγαινε ἀπὸ κάτω
ἀπὸ τὴ σκοτεινὴ τρύπα του, καὶ ἀγνάντευε τὴ θάλασ-
σα μυρίζοντας τὸν ἀέρα. Καὶ ὅταν ἔβλεπε στὸ
γιαλὸ κανένα βαρκάκι καϊκιοῦ σερνόταν ως ἐκεῖ,
κουνώντας τὴν οὐρά του στοὺς ναῦτες. Ἀλλὰ τὸ
ἔδιωχναν μὲ πετριές, γιατὶ εἶχε δῆλα τὰ σημάδια
τῆς λέσσας τὸ παλιόσκυλο τὸ γουβιασμένα μάτια
του ἐγιάλιζαν, ἀφίνω ποὺ εἶχε πάντα τὴν οὐρά του
ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὰ σκέλια.

Σὸ τέλος ἐκεῖνοι, ποὺ εἶχαν τὰ μαγαζιὰ στὸ
γιαλὸ ἀποφύσισαν νὰ τοῦ δέσουν μιὰ πέτρα νὰ τὸ
φουντάρουν ἀπὸ τὴν ἀκοῃ τῆς ξυλένιας σκάλας τοῦ
λιμανιοῦ, γιατὶ οὔρλιαζε πολὺ τὴ νύχτα καὶ θὰ
ἔπαιρνε κανένα δὲ γάρος μὲ τὴ γρουσουζιά του.

Εἶδα κι ἔπαθα νὰ τοὺς ἀλλάξω τὴ γνώμη με

πολλὰ παθακάδια! Τοὺς ἔλεγα πῶς ἔκλαιγε ἀπὸ τὸν καημό τῆς κορυᾶς του, μὰ ποῦ ν' ἀκούσουν. Ἐξεῖνο ποὺ τοὺς ἡρύχασε ἦταν δταν τοὺς εἶπα, πῶς αὐτὸτο σκωλί δὲν τρώαι τίποτα καὶ σὲ δυὸ μέρες τὸ πολὺ **τὴν φορήσῃ** μόνο του.

Τὴν περασμένη μέρα είχε ἔρθει μὲν γαλαξειδιώτικη γολέτα καὶ τὸ ξιφέρωμα, κοντὰ τρεῖς ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα, ἔρριγνα μὲ τὴ βάρκα της, τὰ παραγάδια γιὰ νὰ τὰ σηκώσῃ μόλις φωτίσει.

Εἶχαμε ἀνοιχτῆ ἀρκετὰ μακριά καὶ δικρις ἔκει ποὺ ἐκαλάριζα, τὸ στεριανὸ τ' ἀέρι, ποὺ ἔβγαναν τὴν ὥρα ἔκεινη οἱ ξέρες, μοῦ ἔφερνε ἀδύνατο. Ξεψυχισμένο τοῦ σκύλου τὸ σηρλιασμα.

Σὲ λίγο, ἀν καὶ πέσαμε πολὺ πιὸ γιαλό, δὲν τ' ἔκονα πιά. Θὰ ἦταν ἀπάνω κάτω ἡ ὥρα, ποὺ πρόβαλε ἔκει ἀπὸ τὰ βουνά τῆς Λεσφίνας ὁ αὐγερινός.

Λὲν τὸ θυμήμιτκα πιὰ τὸ σκυλί καὶ φάγενα, δσο ποὺ βγῆκε ὁ ἥλιος. "Οταν στὸ τέλος πήραμε ἀπάνω καὶ τὰ παραγάδια τραβήξωμε κατὰ τὸ γιαλό.

Ἐξεῖ στὴν ἀμπιονδιά, ἄκοη ἄκρη, ἦταν ξαπλωμένο τὸ σκυλί, σὰν καθιστό, δποις ζωγραφίζουν τὶς Σφίγγες, μὲ τὰ πόδια ἐμπιθός, μὲ τὸ λαιμὸ τεντωμένο, ἀγναντεύοντας τὸ πέλαγο.

'Αλλὰ ἦταν νεκρό. Σβυμένα, γουρλωμένα τὰ ὄρθιανοιχτα μάτια του, ξυλιασμένο τὸ κορμί του.

Τότε τὸ μικρὸ ναυτόπουλο, ποὺ μοῦ κρατοῦσε τὰ κευπιά, εἶπε :

— Μπά, δ Κουτσάφτης! Τὸ κακόμοιρο τὸ σκυλί! Τὲ εἶπαν καὶ τόκαμαν οἱ ἄπονοι.

“Η πολὺ βαθιὰ συμπάθεια τοῦ ναυτόπουλου μ' ἔκαιμε γὰρ μάσσω τὰ πονητικά του λόγια γιὰ τὸ διστριχισμένο ζῶο.

Τό γνωρίζεις, παιδί μου, αὐτὸ τὸ σκυλί;

— Καὶ βέβαια τὸ γνωρίζω. Εἶναι ὁ Κουτσάφτης· ἀπ' τὴν μπρατσέρα τοῦ Νικολοῦ τοῦ Σταμπᾶ, τοῦ πατριώτη μας. Εἶχαν πῆ πώς θὰ τὸ διώξουν καὶ τόδιωξαν.

— Καὶ γιατί τόδιωξαν, παιδί μου;

— Νά, δὲν ἔταν διάλογον κακό. “Οσα κι ἀν τοῦ καναν, καὶ ξύλο καὶ δέσπιο σφιχτό, γιὰ ν' ἀγριέψῃ, αὐτὸ τίποτα. ”Ένα καραβίσκυλο, ξέρεις κύριε, πρέπει νὰ εἶναι ἄγριο, κακό, νὰ γαυγίζῃ δυνατὰ καὶ νὰ δείχνη πάντα τὰ δόντια. Λότο ἔταν γεννημένο ἡμερο καὶ καλός ὅσοι κι ἀν ἐξύγωναν στὸ καράβι, τοὺς κουνοῦσε τὴν οὐρά του. Δὲν ἔλογάριαζε κανένα γιὰ κλέφτη. Λὲν ἔβαζε μὲ τὸ νοῦ του κακὸν ἀνθρώπο.

Κι ἐγώ, ως ἐκείνη τὴν στιγμή, εἶχα τὴν γελασμένη ἵδεα, πῶς μονάχα ἀνθρώπους σβύνει καὶ βουλιάζει σ' αὐτὸν τὸ κύσμον ἡ καλοσύνη.

29. Ο ΚΑΡΑΒΟΣΚΥΛΟΣ.

Τὸ ἵδιο καὶ σήμερα πάλι. Κάτω ἀπὸ τὸ φανάρι ἀπάνω στὴν ἀκρινὴ πέτρα τοῦ μώλου. Ἔκεῖ, ποὺ σμίγουν γιὰ νὰ χωρίσουν ἡ στεριὰ μὲ τὴν θάλασσα.

Καὶ πάντα στὴν ἴδια τὴν θέση.

Τὰ μπερδεμένα τὰ μαλλιά του, χρῶμα ἀποξεσμένου λιναριοῦ, ποτισμένα ἀπὸ τὴν νότια τῆς νύχτας, παίρνουν τώρα στὸ ἀχνόφεγγο τῆς χειμωνιάτικης αὐγῆς ἔνα παράξενο ἀπόχρωμα χάλκινο.

Στὸ λαιμό του ὀλόγυρα, κομποδεμένο σὲ ἔφτια, πέφτει ἔνα κομμάτι παλιὸ κατραμωμένο καραβόσκοινο. Τῆς δόξας του σημάδι, ἢ τῆς σκλαβιᾶς του στ' ἀγαπημένο τ' ἄρμπουρο τῆς πλώρης.

Ἐτοι στὰ πισινά του ὁρθοκαθούμενος, ἀκίνητος πάντοι στὴν σκληρὴ τὴν πέτρα πάνω, φαντάζει μπρούντινος θεός θαλασσομάχος, στημένος ἔκει νὰ μελετάῃ τῆς σταχτερῆς τρυχυμίας τὰ μυστικά.

Ἀπὸ τὰ καράβια, πλάι πλάι δεμένα στὸ μάκρος τοῦ μουράγιου, ποὺ δείχνει τὶς χοντρὲς τὶς πλάτες του στὴν τραμουντάνα καὶ τ' ἀγκαλιάζει μέσα στὸ ἥσυχο τὸ λιμάνι προστατευτικά, καπνὸς σηκώνεται, μουτσόπουλα ἔεφωνίζουν, ναῦτες πηγαῖνοέρχονται κι ἀπλόνουν τὰ πανιὰ ἔυλάρμενα στὸν ἀέρα, νὰ ἔνοτίσουν ἀπὸ τὴν ὑγρασία τῆς νύχτας.

Αὐτὸς ἀκίνητος. Στὴν ἵδια τὴν θέση του πάντα, πρὸς τὴν ἀνατολὴ γυρισμένος κατὰ τὸ πέλαγο, δὲ δείχνει σημάδι ζωῆς.

“Ολο τὸ εἶναι του θᾶλεγες συγκεντρώθηκε τώρα στὰ μάτια. Δυὸ μεγάλα μάτια φλογοκόκκινα καὶ ἔωτικά, ποὺ καθρεφτίζουν σὲ μιὰν ἀμίλητη ὅπλότητα ἔνα βαθὺ παράπονο, βουβό.

Στέκεται ἔκει, σὰ χάλκινο ἄγαλμα καρφωμένο στὸν χυματόβρεχτο βράχο, καὶ ἀγναντεύει νοητικὸ σὰν ἀνθρώπος, πιὸ πολὺ παρ' ἀνθρωπος, πέρα βαθιὰ ἀγναντεύει τ' ἀνταρεμένα τὰ πέλαγα.

Κι διώς σηκώνει ψηλά τὸ κεφάλι, τεντώνει τὸ λαιμό, σηκώνει ἀνήσυχα κι ἔρευνητικὰ στὸ κενὸ τὰ ρουθούνια πάνω ἀπ' τὰ κύματα, σὰ νὰ ὀσμίζεται μ' ἐπίμονη προσπάθεια στὴν πελαγίσια τὴν ἀρμύρα, ποὺ ἀνσμίζεται ἀπὸ τὸ χολεμένο τὸ κῦμα γύρῳ του καπνός, κάποιο ἔναναγύρισμα ἀγύριστο, κάποιον ἐρχομό, ποὺ δὲ θάρατῇ, λὲς κι ἀλυχτάει βουβά. Τὴν ἀγρια τρικυμία, ἀλυχτάει, ποὺ δὲν τοῦ φέρνει πιά, ποὺ ποτὲ δὲ θὰ τοῦ φέρῃ δ, τι τοῦ πῆρε στὰ φτερά της γιὰ πάντα.

Μὰ οἱ βραχνοὶ οἱ βόγγοι τῶν κυμάτων, ποὺ ὀρμοῦν καμαρωτὰ πάνω στοὺς βράχους κοὶ θυμωμένα σπάζουν γύρῳ στὰ πόδια του, καταπνίγουν μὲ φοβέρα τὸ βουβό του παράπονο.

30. ΤΟ ΤΙΜΟΝΙ

Τὸ καράβι εἶναι κατασκεύασμα τῶν διαβόλων.

"Εκαμαν ἔνα τρικούβρερτο ξύλο καὶ βγῆκαν διαλαλητάδες σ' δλη τὴ γῆ: 'Ἐμπρὸς ἐλᾶτε! ψυχὲς στριμένες, παθιασμένοι κόσμοι, μάτια κλεισμένα στὸ μυστήριο, ἐλᾶτε μέσα καὶ θὰ τὸ γνωρίσετε ἀμέσως! Καὶ ἀμέσως τὰ μάτια τὰ κλειστά, οἱ παθιασμένοι κόσμοι, οἱ στριμένες ψυχὲς ἔτρεξαν κοπάδι ἀπὸ τῆς γῆς τὰ πέρατα, κατέβηκαν στὴν ἀκρογιαλιά, ἐμπῆκαν στὸ καράβι. Τὶ τόπους θὰ χαροῦν, τί χαρὲς θὰ γνωρίσουν, πόσα χρήματα θ' ἀπολάψουν στὴ στιγμή!

"Ἐκεῖ προβάλλει κι ἔνα γεροντάκι ταπεινὸ καὶ παραπονιάρικο:

— Νὰ μπῶ μέσα καὶ ἐγώ; ρωτάει τὸν καπετάνιο.

— Ἐμπλα, τοῦ λέει ἔκεινος, ἐμπα μέσα καὶ σύ,
ἐμπα σύνταχα.

— Νὰ πάρω καὶ τὸ ξυλάκι μου μαζί;

— Πάρο το.

Ἐμπῆκε μέσα τὸ γεροντάκι, ἔκατσε κατάντικρα στὴν πρύμη τοῦ καροβιοῦ. "Ἄνοιξαν οἱ διαβολοναῦτες τὰ πανιά, ἔτριξαν τὰ ξάρτια, πῆρε δρόμο στ' ἀνοιχτά τὸ ξύλο.

— Καλό μας κατευόδιο· εὐχήθηκαν συνατοί τους οἱ ταξιδιώτες.

— Καλό σας κατευόδιο, χά! χά! χά! . . .

— Καλό σας κατευόδιο, χά! χά! . . . χά! . . . ἔχουγιαξαν ἀπὸ πρύμη σὲ πλώρη οἱ διαβολοναῦτες.

Καὶ τὸ χουγιατὸ βιοριάς ἐγίνηκε εύθὺς καὶ ἀνατάραξε ἀπὸ ἄκρη σὲ ἄκρη τὴ θάλασσα. "Ορος τὸ κῦμα σηκώνεται μπροστά, πύργος ἀκλόνητος ψηλώνει πίσωθε, ἀπὸ τὰ πλάγια λύκοι χυμοῦν ἀπάνω του.

Ἐκέρωσαν οἱ ταξιδιώτες οἱ ἄμαθοι. Καπνὸς ἐσκόρπισαν μπροστά τους οἱ χαρές, οἱ τόποι, τὰ χρήματα. Κόρακας δὲ φόβος φωλιάζει μέσα τους, ξεσχίζει τὰ σπλάχνα τους, ρουφᾶ τὸ αἷμα τους. Τὸ πλοῖο γέρνει δεξιά, γέρνει ζερβά, πηδᾶ πίσω καὶ ἐμπρὸς βαρβάτο πήδημα καὶ τὰ νερὰ τὸ πνίγουν, τὸ κουρσέβουν, τὸ πατοῦν.

Οἱ διαβολοναῦτες στὰ ξάρτια σκαρφαλωμένοι τραγουδοῦνταν ξέγνοιαστα, ἀναμπαίζουν πειραχτικὰ τοὺς ταξιδιώτες, γελοῦν μὲ τὴν ἐμπιστοσύνη καὶ τὴν ἐλπίδα τους.

— Καλὸ ταξίδι, καλὸ καὶ αἰώνιοι φωνάζουν πάντα.

— Όμως τὸ καράβι, δσο καὶ ἀν πατιέται καὶ δν

κιντυνεύει, δὲν πνίγεται. Παλεύει κι ἀντρειεύεται σὰν νὰ
ἔχῃ μέσα του ψυχὴ γιγαντωμένη. Καὶ εἶναι ἡ ψυχὴ
του ὁ γέροντας, ποὺ κάθεται στὴν πρύμη του κι ὁδη-
γὸς του τὸ ξυλάκι.

Μὲ κεῖνο παίρνει δρόμο, λοξεύει στὰ ψηλὰ κύματα,
φεύγει τὴν ὁρμή καὶ τὴ λύσα τους. Κι ἐνῶ οἱ διαβο-
λοναῦτες τὸν ὅλεθρό τους περιμένουν, κι ἐνῷ οἱ ταξι-
διώτες κλαῖνε τὴ μοῖρα τους καὶ τὰ νερὰ μὲ πόθο
περιμένουν νὰ κλινθοπαῖξουν στὸ σκαρί του, ἔκεινο
σχῆμει τὸ μαῦρο σύννεφο καὶ ἀράζει σὲ λιμάνι ἥρεμο
καὶ γελαστό.

—Δόξα στὸ σωτῆρα μας! Δόξα στὸ γέροντα! . . .
ξεσπᾶ σύγκαιρα τρανὴ φωνὴ ἀπὸ τὸ στόμα τῶν ταξι-
διωτῶν.

—Κατάρα! ἀπαντᾶ σὰν ἀστροπελέκι ἡ φωνὴ τῶν
διαβόλων.

Καὶ τὰ νερὰ τοῦ κόρφου δέχονται λαχταρώντας
τοὺς ναῦτες καὶ τὸν καπετάνιο τους, τὸν καπετάνιο καὶ
τὸ μίσος τους.

Σώθηκε ὅμως ὁ κόσμος. Γύρισε καθένας στὴ
χώρα του ἀγάπησε τοὺς τόπους, ὑπόμεινε τὰ πάνη,
σεβάστηκε τὸ μυστήριο.

Καὶ δὲ διξολογᾶ παρὰ τὸν "Ἄι Νικόλα, τὸ γέροντα.

Οἱ διαβόλοι ἔκαμαν τὸ καράβι· μὰ ὁ "Ἄι Νικόλας
ἔκαμε τὸ τιμόνι του.

31. Kovai kai lymóni

Ησυχάς ή θάλασσα. Τὸ κουπὶ θυμώνει.
στρέφεται περίφημο, λέει στὸ τιμόνι.

**Σκλάβος ἀλευθέρωτος πάντοτε δουλεύω
σέρνω βάρη δοσῆκωτα καὶ τὰ κουβαλῶ,
μανιωμένα κύματα σκίζω καὶ παλεύω,
βγαίνω στὸ γιαλό.**

Ει ἐνδέ ἔγω μερόγυνχτα στὴ δουλειὰ πεθαίνω,
ἔσθ πάντα ξένιαστο καὶ ξεκουρασμένο
ἀκουμπᾶς στὴν πρόμη σου καὶ δουλειά σου μόνη,
νὰ γυρίζῃς θῆσυχο καὶ καμαρωτό....

**Φύγε, ξεφορτώσου με, δίχρονο τιμόνι,
είσαι περιττό!**

*Τρικυμία πλάκωσε καὶ τὸ κῦμα ἀφοίζει·
τὸ κουπὶ μνημειένται, τὸν δύων ἀρχίζει.
Μανιωμένη ή θάλασσα, σὰ θεριδ φουσκώνει·
κι ἀψηφᾶ στὴ λύσα τῆς χίλια δυὸς κουπιά...*

Τὸ κουπὶ φαγίζεται : - Πρόσφασε, τιμόνι,
δὲν άντεχω πιά.

32. Ο ΕΡΗΜΟΣ

Ἐμπρὸς ἔνας ἔύλινος σταυρός.

Πίσω ένας γερο-παπάς μὲ τὸ πετραχήλι του,
σκυφτός, σκυφτός, μουρμουρίζει σὰ ζουζούνι τοῦ κάμ-
που. Παραπίσω ένας γονιδός κρατεῖ στὴν ἀγκαλιά του
μικρὸ φέρετρο, ποὺ μέσα κείτεται ξαπλωμένο τὸ μόνο
του παιδί.

Κανένας άλλος.

— "Άγιος ο Θεός, μουρμουρίζει κάπως δυνατώτερα ο παπάς.

— "Άγιος ο Θεός!! λέει σιγά, σιγά κι ο πατέρας κουνώντας λυπητερά τὸ κεφάλι, κι ἔνα δάκρυ του στάζει στὸ μέτωπο τοῦ παιδιοῦ. Κι ἀπὸ τ' ἀναίσθητο μέτωπο τοῦ παιδιοῦ του κυλάει στὸ προσκεφάλι...

Δὲν εἶται πέντε μέρες, ποὺ τὸ κρατοῦσε στὰ γόνατά του καὶ τὸ χόρευε κι αὐτὸ τοῦ χάιδευε τὰ γένια μὲ τὰ χεράκια του καὶ τὸν κοίταξε κατάματα μὲ γλυκὸ χαμόγελο.

Εἶχε στάζει πάλι ἔνα δάκρυ τοῦ πατέρα στὸ μέτωπο τοῦ παιδιοῦ, μὰ τότε ἐκεῖνο ἀνοιξε τὴν ἀγκαλίτσα του τὸν ἐσφιξες ὅσο δυνατὰ μποροῦσε καὶ τὸν φύλησε στὸ στόμα.

— Παιδάκι μου! τὰ χειλάκια σου καίνε! τί ἔχεις;

— Τίποτα, πατέρα, εἶμαι καλά, πολὺ καλά κοίταξέ με πῶς γελῶ!. μόνο λιγάκι, μὰ λιγάκι, μοῦ πονεῖ ἐλαφρός μου, σὰν καταπίνω ..

Ο νεκρούθαψτης ἀνοίγει τὴν πόρτα τοῦ νεκροταφείου, μ' ἔναν τρόπο, σὰ νὰ τοὺς ἔλεγε.

— Καλῶς ὁρίσατε.

Ο παπᾶς τοῦ ρίχνει μιὰ ματιά, ποὺ σήμαινε: «Κάμε γλήγορα, γιατὶ ἔχω κι ἄλλους».

Ο πατέρας τύποτα ἀπὸ αὐτὰ δὲν προσέχει, μόνο τὸ παιδί του κοιτάζει καὶ τὸ φιλεῖ ...

Τὸ μικρὸ τὸ θάβουν.

Κλαίει δ δόλιος δ γονιδς καὶ χτυπιέται κανεὶς δὲν προσέχει σ' αὐτόν.

— Ενας μέθυσος, ποὺ ζῇ ἀπ' τὰ παξιμάδια κι ἀπ' τὸ

χραοὶ τῶν νεκρῶν, περνᾶ καὶ κοντοστέκεται.

— Ζωή!.. σὲ λόγου σου! μὴν κάνης ἔτσι... χριστιανέ!.. γιὰ μιὰ σταλιά... πρᾶμα!

— Γιὰ μιὰ σταλιά πρᾶμα!

Ο πατέρας μόνο τὸ χῶμα ἀκούει ποὺ πέφτει ἀγρια στοῦ παιδιοῦ τὸ φέρετρο καὶ φεύγει, φεύγει γληγορα, πετώντας μὲ καταφρόνια λίγα χρήματα στὴ γῆ γιὰ τῶν ἀνθρώπων τὸν κόπο.

Φτάνει ὁ ἔρημος πατέρας στὸ σπίτι του· φιλεῖ ἕνα ἔνα τὰ ρουχαλάκια τοῦ παιδιοῦ του· πετάει τὸ κλειδὶ στὰ κεραμίδια καὶ φεύγει...

33. Ο ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ ΤΟΥ ΚΑΒΟΥ

Εἶχε δίκιο ὁ καπετάν Κωσταντῆς, ὁ λοστρόμος μας. Δὲ μπορούσαμε νὰ καβατζάρωμε τὸν κάβο τῆς Κουντουρούδιᾶς μὲ τέτοια φρεσκαδούρα κι ἔπειτε νὰ ἀράξωμε στὸ Γρή-λιμάνι καὶ νὰ περιμένωμε ὕστερα ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα νὰ κάμωμε πανιά. Μὰ ἔλα δά, ποὺ ὁ καπετάνιος μας, ὁ καπετάν Νικολός, ἥθελε νὰ κάμη τὸν καμπύλο.

— Τί λὲς λοστρόμο; Ν' ἀράξωμε μ' αὐτὸ τὸν καιρό; Μπᾶς κι ἔχομε γυναῖκες μέσα στὸ τρεχαντήρι; Χμ! Μ' αὐτὸ τὸν καιρὸ ταξιδεύουν καὶ μπατέλα ἀκόμη καὶ ὅχι τὸ Τρεχαντήρι μου! Κρίμα ποὺ ἔκαμες καὶ μὲ τὸν Πελαισιό. "Ἄραξε ποτέ του ἔκεινος; "Ο λοστρόμος δὲ μίλησε. Κούνησε μόνο τὸ κεφάλι του καὶ μουρμούρισε.